

TARTU ÜLIKOOL
KEHAKULTUURITEADUSKOND

**BAKALAUREUSETÖÖ
KOOSTAMISE JA KAITSMISE JUHEND**

Kinnitatud kehakultuuriteaduskonna
nõukogus 29. jaanuaril 2004. a

Tartu 2004

SISUKORD

1.	Bakalaureusetöö eesmärk	3
2.	Bakalaureusetöö teema ja juhendaja	3
3.	Bakalaureusetöö struktuur	4
4.	Bakalaureusetöö tehniline vormistamine	5
5.	Bakalaureusetöö kaitsmine	6
6.	Bakalaureusetöö hindamine	7
	LISA 1. Bakalaureusetöö teema ja juhendaja registreerimise vorm	9
	LISA 2. Bakalaureusetöö tiitellehe näidis	10

1. BAKALAUREUSETÖÖ EESMÄRK

Bakalaureusetöö on teaduskirjandusel põhinev kehalise kasvatus ja spordi või füsioteraapia valdkonda kuuluva probleemi analüüs. Bakalaureusetöö eesmärgiks on üliõpilaste erialaste teadmiste süvendamine ja kogemuste andmine iseseisvaks teaduslik-metoodiliseks uurimistööks. Bakalaureusetöö näitab üliõpilase teemakohase teaduslik-metoodilise kirjanduse tundmist, võimet seda analüüsida ja üldistada, formuleerida oma seisukohti ning esitada neid nõuetekohases vormis.

2. BAKALAUREUSETÖÖ TEEMA JA JUHENDAJA

Uurimistöö teostatakse juhendaja suunamisel. **Juhendajaks on vähemalt magistri-kraadiga kehakultuuriteaduskonna õppejõud või teadustöötaja**, erandina ka teiste teaduskondade õppejõud või ülikoolis mitte töötav vähemalt magistrikraadiga isik. Kui juhendaja on väljastpoolt teaduskonda, peab üliõpilane isiklikult pöörduma oma eriala kuraatori poole nõusoleku saamiseks.

Üliõpilane on kohustatud bakalaureusetöö teema ja juhendaja valima teise õppeaasta kevadsemestri jooksul ning teavitama sellest eriala kuraatorit kirjalikult (Lisa 1). Bakalaureusetööde teemad ja juhendajad kinnitab kevadsemestri arvestuslikuks lõpuks vastava eriala kuraator ning informeerib sellest kirjalikult õppeprodekaani.

Uurimistöö teema korrigeerimine ja muutmine ning juhendaja vahetamine studiumi vältel ei ole reeglina lubatud. Juhendaja ja uurimistöö teema valikul on üliõpilane vaba ning võib lähtuda oma huvidest. Vabadus ei ole siiski absoluutne, tulenevalt üliõpilase erialast peab uurimistöö kuuluma ühte alljärgnevatest kitsamatest valdkondadest:

- 1) kehalise kasvatus ja spordi erialal:
  - spordibioloogia
  - spordipedagoogika
  - spordi sotsiaalteadused
- 2) füsioteraapia eriala uurimistöö peab olema seotud taastusraviga:

- biomeditsiin
- kliiniline rehabilitatsioon
- sotsiaalne rehabilitatsioon

Täpsemat informatsiooni uurimistöö võimalike teemade kohta saavad üliõpilased kehakultuuriteaduskonna õppetoolidest ja lektoraatidest ning erialade kuraatoritelt.

3. BAKALAUREUSETÖÖ STRUKTUUR

Bakalaureusetöö struktuur on järgmine:

Sissejuhatus

Peatükid

Kokkuvõte

Kasutatud kirjandus

Resüme

Lisad

Sissejuhatus on reeglina autori vaba mõttearendus valitud uurimisteema tähtsusest ja autori huvist selle teema vastu. Põhjendatakse teema valikut ning konkretiseeritakse töö eesmärk ja ülesanded.

Peatükkides esitatakse kogutud materjal ja analüüsitakse seda, antakse hinnang analüüsitava probleemile. Esimene peatükk haarab tavaliselt probleemi laiemalt, ülejäänud on pühendatud konkreetsematele alateemadele.

Kokkuvõttes tehakse üldistused ja põhijäreldused ning esitatakse need kas jutustava tekstina või punktide kaupa. Samuti lisatakse praktilised soovitusel.

Resüme on uurimistöö lühikokkuvõte, kus avatakse teema, kirjeldatakse põhilisi tulemusi ning tuuakse välja kõige tähtsamad järeldused (kuni 1 lk). Eestikeelse töö korral kirjutatakse see inglise keeles ja ingliskeelse töö korral eesti keeles.

Kasutatud kirjandus sisaldab töös viidatud allikate täieliku süstemaatilise loendi. Seal ei tohi olla ühtki allikat, millele töös ei viidata. Kirjandus järjestatakse alfabeetiliselt: esmalt kõik ladina tähestikus kirjutatud allikad (hoolimata keelest), seejärel venekeelsed allikad. Käsikirjalised materjalid näidatakse pärast trükitud allikaid.

Lisadena võib esitada materjali, mis illustreerib tööd või annab lisateavet. Lisade hulka loetakse fotod, joonised, tabelid jms.

4. BAKALAUREUSETÖÖ TEHNILINE VORMISTAMINE

Bakalaureusetöö maht on 25-35 lehekülge (formaad A4) koos tabelite, jooniste, graafikute ja kirjanduse loeteluga. Töö kirjutatakse arvutitrukkis kasutades šrifti Times New Roman suurusega 12 punkti, reavahega 1,5. Sobiv üla- ja alaseriv, samuti parempoolne (välis-)serv on 2 cm. Vasak serv tuleks jätta laiem arvestusega, et töö ka pärast köitmist vabalt lehitsetav ja loetav oleks (2,5-3 cm). Bakalaureusetöö kirjutatakse eesti või inglise keeles.

Sisukord moodustub töös esinevatest peatükkide ning alapeatükkide pealkirjadest. Sisukord paigutatakse töö algusse, kohe tiitellehe järele. Lehekülgede numeratsioon algab tiitellehest, kuid lehekülje number kirjutatakse välja alles sissejuhatuses esimesel leheküljel, kui ta asetseb lehekülje allservas. Ülaservas olevaid leheküljenumbreid peatükkide alguslehtedel välja ei kirjutata.

Viimasele lehele (resüme) kirjutab töö autor oma allkirja. Juhendaja annab oma allkirja tiitellehele.

Optimaalne kasutatud kirjandusallikate arv on 20-30. Eraldi on põhjust peatuda venekeelsete allikate viitamisel tekstis. Kui arvutiprogramm seda võimaldab, tuleb viited venekeelsetele allikatele teha vene tähestikus (kirillitsas). Kui see ei ole võimalik, tuleks venekeelsetele allikatele viidates kasutada kokkulepitud indeksit või muud märgistusviisi. Näiteks viide (A. Viru, 1995) tähendab, et viidatud allikas paikneb kirjanduse loetelu ladinatähestikulises osas, viide (A. Viru, 1995*) aga seda, et allikat tuleb otsida kirillitsas kirjutatud osast. Vastava

indeksi või märgistuse tähendus tuleb tema esmakordsel esinemisel või lühendite seletuse osas kindlasti avada.

Bakalaureusetöö peab olema kindlas köites, mille tehniline teostus välistab lehtede vahetamise võimaluse.

Tiitelleht tuleb vormistada lisas 2 toodud näidise järgi. Instituut määratletakse juhendaja töökoha järgi.

5. BAKALAUREUSETÖÖ KAITSMINE

Bakalaureusetööd vormistatakse ja esitatakse kaitsmisele kahes eksemplaris. Üliõpilased kaitsevad oma bakalaureusetööd selles õppetoolis, kus töötab nende juhendaja. Kui juhendaja töötab väljaspool kehakultuuriteaduskonda, otsustab kaitsmise koha eriala kuraator. Bakalaureusetööd hinnatakse pärast nende avalikku kaitsmist. Hindajaks on dekaani korraldusega moodustatud kolmeliikmeline komisjon eesotsas õppetooli juhatajaga/hoidjaga. Ettepaneku komisjoni koosseisu kohta teeb õppetooli juhataja. Reeglina osalevad kaitsmisel ka juhendaja ja retsensent. Õppetooli juhataja ülesandeks on leida igale tööle pädev retsensent väljastpoolt õppetooli, kindlustada üliõpilasele kirjaliku retsensiooni kättesaadavus hiljemalt 1 päev enne kaitsmist ja läbi viia kaitsmise protseduur. Hinde kannab eksamiprotokoll õppetooli juhataja ja üliõpilase õpinguraamatusse juhendaja.

Töö põhitulemuste tutvustamiseks antakse üliõpilasele 10 minutit. Ettekande ilmestamiseks on soovitatav kasutada data- või grafoprojektori jaoks ettevalmistatud jooniseid, tabelleid jm abimaterjale. Ajalimiidi ületamise korral on õppetooli juhatajal õigus ettekanne katkestada.

Ettekandele järgneb retsensendi arvamuse ärakuulamine ning üliõpilase diskussioon retsensendiga. Seejärel saavad võimaluse küsimuste esitamiseks ja diskuteerimiseks komisjoni liikmed, kui ajalimiit võimaldab, siis ka teised kohalviibijad.

Ühel päeval kaitstud bakalaureusetööd hinnatakse päeva lõpul. Samal päeval tehakse teatavaks ka tulemused.

6. BAKALAUREUSETÖÖ HINDAMINE

Hinde üle otsustamine on iga töö puhul suuremal või vähemal määral individuaalne protseduur. Hindamisel lähtutakse kehakultuuriteaduskonna valitsuses kinnitatud hindamise kriteeriumitest. Põhimõttelised asjaolud, millele selle juures tähelepanu pööratakse, on järgmised:

- **Kas töö sisu vastab teemale?**

Sellele tähelepanu juhtimine võib tunduda üleliigsena, aga seda on vaja teha. Tööd järkjärgult edasi arendades võib lõpptulemuseks olla uurimus, mis oma sisult enam ei sobi varem valitud teema alla. Seepärast on otstarbekas enne töö koitmist kaaluda teema/pealkirja formuleeringut ja seda vajadusel korrigeerida. Sama tuleb jälgida ka iga peatüki puhul. Kõige sagedamini on mittevastavust pealkirja ja sisu vahel ette tulnud kirjanduse ülevaate alajaotuste juures.

- **Kas läbitöötatud kirjandusallikad oma mahult ja sisult võimaldavad uuritavat probleemi avada ja teaduslikult analüüsida ning kas seda on tehtud?**

Vajalik kirjandusallikate maht sõltub suuresti probleemi olemusest ning seda on raske normeerida. Bakalaureusetöö puhul peaks allikaid siiski olema vähemalt 20 nimetust. Rõhutada tuleb kindlasti seda, et tegemist peab olema tõepoolest teadusliku info allikatega: teadusajakirjades ilmunud artiklid, monograafiad, teaduskonverentside materjalid, edukalt kaitstud doktori-, magistri- ja bakalaureuse(diplomi)tööd. Hoiduda tuleks töö ülesehitamisest ajakirjanduses ilmunud populaarteaduslikele materjalidele või õppekirjandusele. Ka teadusliku kirjanduse osas tuleb hoolitseda selle eest, et valik oleks arukas ning et arvukaid erinevaid allikaid tsiteerides ei jääks läbi töötamata mõni antud probleemi osas üldtunnustatud ja põhjapanev monograafia või artikkel.

Üks asi on kasutatud kirjanduse loetelu pikkus ja seal mainitud allikad, teine asi aga see, kuidas neid allikaid on kasutatud. Oluliseks ei peeta mitte niivõrd uurimuse autori poolt tsiteerinud faktide hulka, vaid eelkõige asjaolu, kui hästi on teaduskirjanduse andmeid kasutatud konkreetse probleemi oluliste aspektide avamiseks, lahtimõtestamiseks ja järelduste argumenteerimiseks.

- **Kas töö on kirjutatud korrektses oskuskeeles?**

Lisaks õigekirjareeglite rangele järgimisele tuleb hoolega jälgida terminite adekvaatset kasutamist. Soovitav on, et autor ei pruugiks ühtki oskussõna, mille täpset sisu ja tähendust ta ei ole endale eelnevalt selgeks teinud.

- **Kas töö on korrektselt vormistatud?**

Hinnatakse töö struktuuri; jooniste, tabelite ja diagrammide ning teksti kujundust ja selgust. Jälgitakse kirjandusallikatele viitamise ja kasutatud kirjanduse loetelu süsteemsust.

- **Töö hindamisel arvestatakse ka üliõpilase esinemist kaitsmisel.**

Tähelepanu pööratakse oskusele piiratud aja jooksul välja tuua oma töö kõige olulisemad aspektid, ettekande selgusele, oskusele kasutada illustreerimiseks tehnilisi vahendeid. Hinnatakse üliõpilase oskust anda tööd puudutavatele küsimustele asjakohaseid vastuseid, diskussioonivõimet retsensendi ja teiste kaitsmisel viibijatega.

LISA 1. Bakalaureusetöö teema ja juhendaja registreerimise vorm

Üliõpilase nimi	
e-mail	

Bakalaureusetöö teema	

Juhendaja nimi	
Juhendaja allkiri	

Eriala kuraatori nimi	
Eriala kuraatori allkiri	

Üliõpilase allkiri ja kuupäev _____

TARTU ÜLIKOOL

**Spordibioloogia ja füsioteraapia instituut
(või Spordipedagoogika ja treeninguõpetuse instituut)**

Autori ees- ja perekonnanimi

T ö ö   p e a l k i r i

Bakalaureusetöö

**Kehalise kasvatuse ja spordi erialal
(või füsioteraapia erialal)**

(kitsam valdkond, näiteks: spordibioloogia)

Juhendaja: (tiitel, initsiaal, perekonnanimi)

Näiteks: prof, biol dr T. Seene

Juhendaja allkiri

Tartu 2005